

Gespreksverslag Hans van Iperen

Datum gesprek: 12 april 2016

Akkoord geïnterviewde: 11 mei 2016

Korte biografie

Ir. H. (Hans) van Iperen (1939) begon in 1967 als promovendus in de wiskunde, maar maakte dat onderzoek niet af. In 1973 en 1974 was hij gekozen lid van het College van Bestuur. Met als hoofdtaak onderwijs leidde hij tot 1986 het vanuit de vakgroep Algemene Wiskunde voor de hele TUD gegeven propedeutisch onderwijs. In 1986 werd hij secretaris-beheerder van de (toen nog) onderafdelingen Wiskunde en – tot 1999 – Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen, welke laatste later opgegaan is in de faculteit Techniek, Bestuur en Management. Tot 1996 was Van Iperen secretaris-beheerder van de onderafdeling Wiskunde en Informatica, later als faculteit EWI gefuseerd met Elektrotechniek. Van 1983 tot 1986 was hij lid van de HR/UR namens de lijst Democratisch Beleid. In 1996 werd hij gekozen tot onafhankelijk voorzitter. Van Iperen was de laatste voorzitter van de U-Raad voordat deze in 1997 werd afgeschaft. Daarna leidde hij de MOD tot zijn vervroegde pensionering op 1 september 2000. Tot 2013 was hij in deeltijd gast op de faculteit EWI en leidde hij projecten van het Universiteitsfonds Delft.

Bestuurlijke praktijken vóór de MUB

In de onderafdeling Wiskunde werd een (toen nog) onderafdelingsraad ingevoerd, één jaar vóór de WUB-se verplichting daartoe op grond van het zogenaamde experimenteerartikel. Ik was de eerste wetenschapper – niet hoogleraar zijnde – die toen als bestuurslid werd gekozen naast de hoogleraar-decaan en student. Bij de beide faculteiten waar ik werkte was een goed overleg tussen bestuur en medezeggenschapscommissie. De raden op facultair niveau functioneerden naar mijn idee behoorlijk, al waren soms student- of personeelsleden wel wat onervaren, vooral in de latere jaren. Ze hadden dan het gevoel dat ze 't moesten doen, maar waren soms niet in staat om hun mening onder woorden te brengen. Ik schreef dan soms 'onder tafel' een concept-motie en schoof die naar hen toe. Er was een gezamenlijk doel. Op den duur dan, in de aanloop moest dat groeien.

Op 1 jan. 1996 werd ik voorzitter van de U-Raad. De taken die ik had als secretaris-beheerder werden toen overgenomen door de decaan en het hoofd P&O van de faculteit Toegepaste Wiskunde en Informatica. Op centraal niveau trof ik een gerationaliseerde bestuurlijke organisatie aan. De griffie functioneerde uitstekend. Zij verzorgde de verslaglegging, hield de actielijsten bij en alle contacten met andere organen. Het ambtelijk contact met het CvB was goed geregeld. Er was veel kennis in de U-Raad doordat mensen zelf uit het onderwijs- en onderzoeksproces kwamen, of uit de bestuurlijke ondersteuning ('het Hoofdgebouw'). De U-Raad was daardoor een goede tegenspeler voor het CvB. Ze wist precies de juiste vragen te stellen, waardoor het CvB wel voor de draad moest komen met informatie. Er was een goede balans.

De eerste tien, misschien vijftien jaar na de 'Wet-Veringa' (later WUB) werd er wel heel erg politiek bedreven. Het was soms chaotisch (althans voor degenen die niet participeerden) en de acceptatie door de afdelingen/faculteiten had daaronder te lijden. Maar daarna was die acceptatie er wel degelijk. De faculteiten wisten dat er heel goede mensen namens hen in de U-Raad zaten, die echt verstand hadden van de processen binnen de universiteit. Die hadden bijvoorbeeld eerst hun

vakgroep gerund, of waren (gekozen) lid geweest van het CvB. Op een enkel incident na vond ik het een evenwichtig lopend apparaat.

Er waren commissies binnen de UR, bijvoorbeeld voor Financiën en Planning en Onderwijs en Onderzoek. Die moesten ter vergadering advies uitbrengen aan de Raad, over verschillende aspecten van eenzelfde agendapunt. In de anderhalf jaar dat ik voorzitter van de U-Raad was, ging ik als toehoorder bij die commissievergaderingen zitten en maakte er een kort verslag van. Bij de volgende commissievergadering meldde ik dan wat de eerste commissie had besproken, met de dringende aanbeveling om niet alles over te doen. Dat liep hoe langer hoe gesmeerder, want de commissievoorzitters wisten dat ze door mij werden afgehamerd als ze hetzelfde verhaal opnieuw hielden. Dat was een van de verbeteringen die ik in die anderhalf jaar heb kunnen doorvoeren.

Voorstel tot clustering

Voorjaar 1997 stelde het CvB aan het presidium voor op de eerstvolgende UR-vergadering een voorstel tot clustering te behandelen. Het presidium van de U-Raad – dat tweewekelijks vergaderde in aanwezigheid van de voorzitter en secretaris van de universiteit (een functie die met de MUB verdween) – heeft het CvB toen voorgehouden dat als het voorstel in de eerstvolgende raadsvergadering ter tafel zou komen, de meerderheid van de U-raad het zou afwijzen. Het vond dat het voorstel nog onvoldoende geland was in de organisatie. De Voogd vroeg om schorsing van de presidiumvergadering; na terugkeer samen met de secretaris zei ik tegen hem: ‘Geef het wat meer tijd. Over een paar maanden komt het goed.’ En zo ging het ook. In de laatste of voorlaatste vergadering van de U-Raad van het collegejaar 1996-1997 is het voorstel geaccepteerd. Het was in wezen hetzelfde voorstel, maar er was gewoon meer tijd nodig. We hadden zoveel signalen uit de TU-gemeenschap ontvangen dat er onvoldoende gelegenheid was geweest om over het voorstel te discussiëren... Het CvB was er te snel mee geweest, zoals het dat wel vaker was in die periode; mogelijk met het uitzicht op invoering van de MUB.

Overdracht van de voorzittershamer

Vóór het sluiten van de laatste vergadering van de U-Raad haalde ik mijn voorzittershamer uit elkaar. Ik gaf de kop ervan aan collegevoorzitter De Voogd en zei: ‘Bij de eerste gezamenlijke vergadering van de OR en de SR zal ik de steel aan de voorzitter daarvan overhandigen.’ De steel staat immers voor de mensen, de kop voor bestuurlijke slagkracht. En zo is het ook gebeurd. Verder hadden we afgesproken dat als OR en SR eenmaal geïnstalleerd zouden zijn, we een vergadering van de volledige oude U-Raad zouden hebben, waarin collegevoorzitter De Voogd het nieuwe model zou presenteren. De bijeenkomst heeft inderdaad plaatsgevonden, ik geloof in november 1997. Want als je eenmaal een afspraak met De Voogd had gemaakt, dan hield hij zich eraan.’

In- en uitvliegers aan de top

Als voorzitter van de U-Raad zat ik aan tafel bij de wekelijkse CvB-vergaderingen. Zo kon ik in een vroeg stadium de agenda van de U-Raad voorbereiden, door de verdeling van bevoegdheden helder te houden. Kort voorafgaand aan mijn voorzitterschap was mevrouw Janneke Kromhout opgestapt na onenigheid binnen het CvB over het vastgoed-deel van haar portefeuille.

Haar opvolgster, mevrouw Magda Veenendaal, die van Unilever kwam, struikelde na ongeveer anderhalf jaar na onenigheid over een project om de IT van financiën (Baan IV) en personeelszaken (Peoplesoft) opnieuw vorm te geven. Zij nam initiatieven en committeerde zich in een te vroeg stadium aan het standpunt van een haar op dat terrein ondersteunende werkgroep.

Karel Wakker stapte op als rector, gewoon omdat hij aan het eind van zijn reguliere termijn was. Hij werd opgevolgd door Blaauwendraad, een sympathieke, maar zeer godsdienstige en wat stijve man,

die niet de souplesse had om met De Voogd om te gaan. Blauwendraad vond dat De Voogd te veel op zijn terrein kwam: onderwijs en onderzoek. Dat was de reden dat hij binnen een jaar weer opstapte. Het zou kunnen dat dit het gevolg was van een ingreep door de Raad van Toezicht.¹ Ik herinner het mij niet zo, maar het CvB was weinig open over zijn contacten met de RvT. Dit speelde zich af rond de overgang naar de wet MUB; en dus van U-Raad naar OR/SR. Toen kwam Wakker terug als rector voor een tweede termijn. Heel opmerkelijk, en de facto werd Magda Veenendaal opgevolgd door Guus Berkhout, hoogleraar Technische Natuurkunde. Dit ondanks negatieve adviezen van de ondernemingsraad.

Dat zijn mijn herinneringen aan het in- en uitvliegen. Ik ontkom er niet aan om aan De Voogd hierin een grote verantwoordelijkheid toe te schrijven, vooral door zijn houding. Die zou ik willen omschrijven als: 'als het niet door mij gedaan is, is het niet goed gedaan'. Dat de faculteiten moord en brand schreeuwden over de clustering en de MOD was onvermijdelijk. Maar de collegeleden waren mensen op het hoogste bestuurlijke niveau. Ze hadden dat aan moeten kunnen. Ook op de uitvliegers viel wel wat aan te merken hoor. Je zou kunnen zeggen: ze waren niet goed genoeg om met De Voogd te kunnen samenwerken. Alleen Wakker lukte het wel. Zijn sterkste punt was dat hij het vrolijk en luchtig hield, in tegenstelling tot De Voogd, die meestal strak in zijn rol zat. Wakker had altijd een kwinkslag klaar. En die luchtigheid betekende allerm minst dat hij oppervlakkig was; hij had zijn zaken goed op een rijtje, en ook goede contacten met hoogleraren. Hij was wél een goede tegenspeler voor De Voogd, zonder het echt hard te hoeven spelen. De Voogd beseftte wel dat Wakker iemand was om rekening mee te houden. Mijn eigen werkrelatie met De Voogd was wisselend. We respecteerden in ieder geval elkaars rol.

Ook de OR is slecht begonnen. De eerste voorzitter, mevrouw Dr. Dorien De Tombe, had veel te hooggespannen verwachtingen van haar voorzitterschap. Dat leidde ogenblikkelijk tot botsingen met het CvB. Ik heb haar netjes mijn ondersteuning aangeboden, als oud-voorzitter van de UR, maar daar had zij geen oren naar. Ze is binnen een jaar of anderhalf jaar vertrokken.² Daarna ging het beter.

De Voogd als voorzitter CvB

In 1991 werd ik tijdelijk, voltijds en met vervanging in mijn hoofdfunctie, aangesteld als 'secretaris-beheerder' van het project 'viering van het 150-jarig bestaan van de TU in 1992', met een omzet van ongeveer Nfl. 3.500.000. In die functie kreeg ik kennis van de ontvangst en aanvaarding van een hoog sponsorbedrag van de tot dan toe mij onbekende Franse firma Schlumberger. In 1993 trad Nico de Voogd aan als collegevoorzitter. Vijf jaar later zei hij: 'En Schlumberger, het bedrijf waar ik vandaan kom, heeft Delft geselecteerd als een van de veertig universiteiten wereldwijd waarmee het wil samenwerken'. Die verwijzing is wellicht een verklaring voor het model bedrijfsvoering dat De Voogd feitelijk steeds heeft bevorderd; namelijk van een hoofdkantoor met werkmaatschappijen. En evenzeer van de leidersstijl waar de TU mee te maken kreeg.

Vanuit die achtergrond is begrijpelijk dat hij zich verbaasde over en ergerde aan de overhead op centraal niveau. Dat blijkt ook uit een rapport hierover uit 1995³ Het aspect decentralisatie ('besturen op afstand'), gevoegd bij de voorbereiding van de implementatie van de MUB⁴ en de notie

---

¹ Het archief van de TU Delft: Raad van Toezicht, voorlopig inventarisnummer 4, is uit deze periode, maar bevat helaas geen stukken die de kwestie van de vervanging van het CvB betreffen.

² Zie het archief van de TU Delft: Ondernemingsraad, voorlopig inventarisnummer 11.

³ Rapport Met het oog op de toekomst: het bureau nieuwe stijl, reorganisatieplan d.d. 5 april 1995.

⁴ Rapport Vorm volgt functie: advies over de inrichting van de facultaire organisatie (jun. 1997). Archief van de TU Delft: Commissie MOD (1994-2000), voorlopig inventarisnummer 36.

van kwaliteit van de ondersteuning (IT), leidden zo tot het samenvallen van de drie grote processen MOD, MUB en IT.

Dat de Voogd drie zulke ingrijpende processen liet samenvallen is wellicht te verklaren vanuit het reeds door Machiavelli⁵ beschreven principe (parafrasering): ‘Als er discutabele vernieuwingen moeten worden doorgevoerd, doe die dan allemaal tegelijk zodat zij elk op zich minder aandacht krijgen en ook teneinde niet telkens opnieuw een volgende stap te moeten zetten. Weldaden integendeel moet men één voor één uitdelen, opdat zij beter opgemerkt worden.’

Aanloop naar de MUB

Het was duidelijk dat De Voogd ernaar snakte om van het medebestuur van de U-Raad af te zijn. Dat gezamenlijk besluiten nemen was gewoon zijn stijl niet. De MUB kwam voor hem dus als geroepen. Het zou mij zelfs niet verbazen als De Voogd Ritzen die MUB heeft ingefluisterd, althans de gedachtenvorming daarover bij hem heeft bevorderd. Ook de keuze voor het gedeelde model – waarover de Raad van Toezicht moest beslissen – werd nadrukkelijk door De Voogd bepleit.

In de aanloop naar de MUB heeft de U-Raad een uitgebreide enquête uitgevoerd onder de hele universitaire gemeenschap. De belangrijkste vraag daarin was: moet het contact tussen studenten en personeel behouden blijven, of moet de universiteit zich voegen naar het bedrijfsmatige model? De uitkomst was ongeveer een 60-40-verhouding voor een U-Raad-nieuwe stijl. Dit resultaat heeft de U-Raad gepresenteerd aan de RvT, maar die had daar geen oren naar. Zij gaf de voorkeur aan het bedrijfsmatige model. De vakbonden waren daar eveneens voor. Ze wilden wel in de ondernemingsraad, terwijl ze altijd geweigerd hadden kandidaten voor te stellen voor de U-Raad. Ik denk dat de vakbonden eraan hebben bijgedragen dat er welswaar een meerderheid, maar geen overweldigende meerderheid was voor het model met de U-Raad-nieuwe stijl.

Aanstelling als leider van de MOD

Nog als voorzitter van de U-Raad werd ik in januari 1997 lid van een klankbordgroep (merendeels samengesteld uit mensen van de faculteiten) die zich boog over MOD-zaken; voor zowel het MOD-management als het CvB zelf⁶. Toen was Prof. Marcel de Bruijn leider van de MOD. Hij was wetenschappelijk directeur van de kernreactor geweest. De MOD was een ontzettend langdurig ingewikkeld proces, met een brij aan contacten. De Bruijn was meer een man van de wetenschap, terwijl ik in de voorafgaande 25 jaar gepokt en gemazeld was in democratische processen en bestuur. Ik werd gevraagd om de leiding van de MOD van De Bruijn over te nemen en trok dat proces samen met de griffier van de voormalige U-Raad: Marianne Wink. Ik was gewend om met fracties in de U-Raad te werken en die met elkaar te verbinden. Dat nam ik mee in mijn overleg met de vakbonden en de faculteiten over die MOD. Vanuit mijn eerdere coördinerende functie voor het propedeutisch onderwijs kende ik bovendien mensen overal in de universiteit en dat netwerk was verder uitgebreid toen ik voorzitter van de U-Raad werd. Dus ik had het gevoel dat ik die functie wel aankon, en anderen klaarblijkelijk ook.

Ik was een spin in het web. Bij alle mensen die ik kende kon ik navragen hoe het nu echt zat en ook kon ik uitleggen wat er aan de kant van het CvB speelde. De vakbonden lagen dwars, de faculteiten hadden elk hun eigenaardigheden en sputterden. Maar daar konden we tegen. Vanuit de MOD gezien hadden we last van de twee andere grote processen, nl. de clustering van de faculteiten en de modernisering van de IT-processen. Alle drie die processen tegelijk doorvoeren heb

---

⁵ N. Machiavelli, De Vorst, Hoofdstuk VIII.

⁶ Zie het overzicht d.d. 9 oktober 1997 in Delta, jaargang 29, nummer 30: Mededelingen CvB.

ik altijd een verkeerde keuze gevonden. De Voogd was er wel een groot voorstander van. Hij meende dat het beter was één keer pijn te lijden en dan in goede vorm weer verder te gaan. Maar het was lastig. De mensen werden al die veranderingen beu en leefden bovendien in onzekerheid of hun baan wel zou blijven bestaan.

Desondanks leek het MOD-proces gelukt; er is bezuinigd. Maar de geplande 30 miljoen ten gunste van onderwijs en onderzoek is bij lange na niet gehaald, op zijn hoogst is de helft bezuinigd. Dat kwam met name door alle financiële regelingen die moesten worden getroffen met de vertrekkende mensen (*fringe costs*). Er zal natuurlijk wel een bezuiniging voor de lange termijn zijn gerealiseerd.

De procesmatige feiten heb ik vastgelegd in het rapport 'Procesevaluatie MOD'.⁷ Voorts is bijna gelijktijdig uitgebracht het rapport 'Werk in uitvoering'⁸, tussenrapportage over de stand van zaken MOD per 1-1-2000.

Anderen moeten verhalen over de organisatorische correcties die vrij snel na de MOD en tijdens de MUB hebben plaats gevonden; daar was ik niet meer bij betrokken. Ik denk daarbij aan de 'opvolger' van de MOD; de reorganisatie OOD uit 2005.

Uitvoering van de MOD en coördinatie door Tetra.

De projectgroep Tetra was bedoeld om de wet MUB, de MOD-reorganisatie en de administratieve automatisering van de TU te coördineren. Waar wellicht degenen die niet bij de procesvorming betrokken waren deze periode als 'chaotisch' kenschetsten, was het ook voor de insiders vooral een heel complex proces, waarbij de afbreukrisico's van tevoren niet goed waren ingeschat.

Tetra was in dit proces onmisbaar. Dat functioneerde goed. Tetra stond onder leiding van prof. Wijnand Dalmijn. Als wiskundige zag ik bij de constellatie MUB-MOD en automatisering meteen een driezijdige pyramide voor me: een top met daaronder drie hoekpunten. Dus op mijn voorstel werd dat overleg Tetra genoemd. Daar zat een stafmedewerker van het CvB in voor de MUB, Ir. Jan van Staalduinen voor de IT-projecten en ikzelf voor de MOD. E.e.a. werd geboekstaafd door een uitstekende secretaris.

Toen Berkhout CvB-lid werd kreeg hij de portefeuille IT-processen van Magda Veenendaal. Ir. Jan van Staalduinen, goede projectleider op andere terreinen, had zo aanvankelijk binnen het CvB steun voor zijn aanpak van de IT-projecten. Uiteindelijk verloor hij het vertrouwen, doordat hij niet goed uit de onderhandelingen met de respectievelijke zakelijke partners kwam. Na de aanschaf van de zogenaamde sourcecodes voor een wel héél schappelijke prijs had hij de kosten van implementatie te gunstig ingeschat. Berkhout heeft hem daarin niet kunnen helpen.

De coördinatie door Tetra heeft geduurd tot in september 1998. Delta Jaargang 30, no. 27 van 17 september 1998 schreef:

'De projectgroep Tetra, bedoeld om de wet Modernisering Universitair Bestuur (MUB), de MOD-reorganisatie en de automatisering van de TU te coördineren, is opgeheven. Reden is dat MUB en MOD processen (bijna) zijn voltooid. Voor informatisering en automatisering (I&A) is een aparte begeleidingsgroep ingesteld, onder leiding van emeritus-hoogleraar informatica prof.dr. B.K. Brussaard. Die moet ervoor zorgen dat verschillende nieuwe systemen aan de TU soepel ingevoerd worden.'

---

⁷ Rapport Procesevaluatie MOD: bestuurlijk-organisatorische aspecten van het proces Modernisering Ondersteunende Diensten, d.d. 15-8-2000. Beschikbaar bij de bibliotheek van de TU Delft.

⁸ Rapport van de projectgroep Stand van zaken MOD per 1-1-2000. Beschikbaar bij de bibliotheek van de TU Delft.

Prof. Brussaard (een mij als hoogleraar 'Administratieve processen binnen de informatica' bekende faculteitsgenoot) heb ik aan het CvB aanbevolen nadat de projectleider IT-processen het vertrouwen van het CvB had verloren.

Evaluatie

Organisatorisch was de overgang van WUB naar MUB zeker een omslagpunt. Hoe dat achteraf te waarderen? Ik zit daar dubbel in. De gedemocratiseerde periode heeft niet bij iedereen echt aangeslagen; daar wil ik ook weer niet een al te rooskleurig beeld van schetsen. Ook toen gaven veel mensen er de voorkeur aan gewoon aan het werk te blijven. De bestuurders waren een selectie, net als in de gewone maatschappij. De oorspronkelijke aspiraties (uit de tijd dat de WUB werd ingevoerd) voor hoezeer mensen zich bij het bestuur betrokken zouden voelen, zijn redelijk naïef gebleken. Even was die betrokkenheid er wel, ook voorafgaand aan de WUB: zalen vol mensen, ook heel veel hoogleraren. Maar naarmate het proces praktischer werd en er vuile handen gemaakt moesten worden, zag je mensen zich terugtrekken. Dus ik wil niet beweren dat de betrokkenheid ideaal was in de gedemocratiseerde periode.

Maar nu (gezien vanuit mijn periode als gast van de faculteit EWI tot juli 2013) is de gemiddelde bijdrage van de mensen op de werkvloer vrijwel nihil. Men heeft nauwelijks gevoel voor wat er aan de top gebeurt. Decanen hebben alles in de hand: onderwijs, onderzoek en organisatie. De faculteiten zijn een eenmanszaak geworden. Het over en weer doorgeven tussen boven en beneden van wat er gebeurt en gewenst wordt is nu heel matig. Mijn idee is dat de *checks and balances* op de verscheidene niveaus nu ontbreken.

Daarnaast vind ik het meest aanwijsbare verlies dat studenten en personeel nu twee gescheiden posities hebben. Ik zou veel liever de band tussen personeel en studenten, die heel goed was, behouden hebben. In de gedemocratiseerde periode leerden studenten veel van de medebestuur-respectievelijk -zeggenschapspraktijk. Omdat de U-Raad een grote verantwoordelijkheid had, zelfs voor het goedkeuren van de begroting, moest je echt je best doen iets verstandigs te zeggen. Uit de U-Raad en de Hogeschoolraad zijn dan ook staatssecretarissen en bestuurders voortgekomen.

Bij mijn verkiezing tot (laatste) voorzitter van de UR schreef Delta:⁹

'Het is opvallend dat de raad het, opnieuw, niet heeft aangedurfd om een student als voorzitter te kiezen. Los van de kwaliteiten van Van Iperen **blijft het jammer dat de serieuze en constructieve inbreng die de studentenpartijen vaak hebben in het TU-topbestuur** niet een symbolische beloning kon krijgen in een raadsvoorzitterschap. Ook het imago van de TU Delft had erdoor versterkt kunnen worden.'

Aan de andere kant kan ik er niet omheen te constateren dat qua onderzoeksprestaties de TUD het nu heel goed doet. Ik denk niet dat de omslag van een gedemocratiseerde naar een meer autoritaire bestuursvorm op zich heeft bijgedragen aan beter onderwijs. Mogelijk wel aan beter onderzoek, via een indirecte weg. Vroeger had de betrokkenheid van de universiteit bij de samenleving vooral een ideëel karakter. Nu komen de wensen van de maatschappij vooral via bedrijven binnen. Als er vroeger een hoogleraar werd aangesteld die afkomstig was van een bedrijf dat wapens produceerde, nam de betreffende faculteitsraad een motie aan dat onderzoeksprojecten die raakten aan

---

⁹ Delta, Jaargang 27, no. 39, d.d. 14-12-1995.

wapenproductie niet acceptabel waren. De man werd wel aangesteld en vond prima zijn weg, maar mocht niet ongevraagd een project van zijn eigen bedrijf meenemen. Nu is het terrein breder; ook op gebieden die sommigen afwijzen wordt onderzoek gedaan. Maar dat de banden met bedrijven zijn aangehaald is de wetenschappelijke en toepassingsgerichte kwaliteit van het onderzoek per saldo ten goede gekomen.